

4

Naučná stezka | Tůně u Hajské

PTÁCI

PĚNICE ČERNOHLAVÁ ▶

Typickými drobnými pěvci zdejšího země jsou pěnice. Nejvíce zastoupena je pěnice černohlavá, snadno poznatelná podle typické čepičky na hlavě. Dospělý samec má čepičku černou, samice rezavohnědou. V minulosti byla tato pěnice lidově nazývána „černohlávek“ a byla žádaným klecovým ptákem pro svůj příjemný zpěv. Pokud odposlechnutí samci byli kvalitní zpěváci, chytali je na lep čizbaři, ptáčníci, kteří si prodejem ptáků v klecích přivydělávali.

SLAVÍK OBECNÝ ▶

Velkou vzácností je slavík obecný, jehož překrásný zpěv zde můžete zaslechnout zejména na jaře za soumraku. Při zpěvu střídá flétnové tóny, vydává silný tlukot, hvízdá i klokotá. Mladí slavíci se musejí zpěvu svého druhu naučit. Nachází-li se někde v okolí zvlášť nadaný zpěvák, stoupá brzy i úroveň zpěvu okolních slavíků. Zajde-li naopak takový vynikající zpěvák, je zpěv příští generace mnohem chudší.

ŽLUNA ZELENÁ ▶

Linie vysokých stromů podél jižní hranice přírodní památky hostí několik druhů šplhavých ptáků. Šplhavci mají prsty přizpůsobené ke šplhání po svislých kmenech – dva prsty směřují dopředu a dva dozadu. Žije zde žluna zelená, s olivově zeleně zbarveným peřím, které jí pomáhá ukryvat se v korunách stromů. Samička se pozná podle černého vousu pod okem. U samečků naopak najdeme červený proužek.

KRUTIHLAV OBECNÝ ▶

Z druhů dle zákona zvláště chráněných zde hnízdí krutihlav obecný z řádu šplhavců, nenápadný hnědě zbarvený pták, který své jméno dostal podle schopnosti otočit hlavu o 180 stupňů. Ohebného krku využívá také k zastrašení nepřítele. Když je ohrožen v hnízdě nebo ho chytíme do ruky, zjeví peří, rozestře ocas a svěsí křídla, krouží strašidelně očima a krkem, kmitá svým dlouhým jazykem, z hrdla vydává klokot, prská a chrčí.

◀ LEJSEK ŠEDÝ

Zvláště chráněný je i lejssek šedý nenápadný pěvec menší než vrabec, který číhá na hmyz z pozorovatelné ve větvích stromů. Když si vyhlédne kořist, prudce vylétne z posedu, uchvátí ji v letu a vrátí se zpět na své stanoviště. Pokud se mu podaří ulovit včelu nebo vosu, úderem o podložku jim odlomí žihadlo a pak ji teprve zkonzumuje. Stejným způsobem někdy zbavuje kořist i křídel. Nestavitelné části potravy se dokáže zbavit pomocí jejich zpětného vyvrhnutí.

◀ ŽLUVA HÁJNÍ

Pravým živým klenotem je žluva hájní. Hnízdí v korunách vysokých stromů. Samec má překrásné jasně žluté zbarvení s kontrastními černými křídly. V korunách stromů staví zajímavé hnízdo, které je zavěšené za okraje do vidlice větvi dále od kmene jako houpačka. Žluva většinou uniká pozornosti, protože níže k zemi slétá jen výjimečně. Na výskyt upozorní typická krátká flétnová melodie jejich zpěvu, slyšitelná na velkou vzdálenost.

◀ TŮHYK OBECNÝ

V rozvolněné ploše v krovčinách hnízdí tůhyk obecný. Sameček vypadá jako lupič s černou páskou přes oko, samička má pásku méně výraznou. Sedá na vrcholcích keřů a vyhlíží kořist. Loví především hmyz, zejména brouky, vosy, sarančata, ale i drobné obratlovce, které napichuje na trny a větvičky pichlavých křovin jako zásoby na horší časy.

◀ MOTÁK POCHOP

Z dravců zde v mokřadní vegetaci hnízdí moták pochop. Od zvláštního kymácivého způsobu letu je odvozeno jméno dravce, neboť jeho let připomíná bezcílné motání v prostoru. Moták pochop je náš jediný dravec hnízdící v pobřežních porostech rostlin. Láká ho sem hojnost potravy, především ryba a obojživelníků, ale i ptáků a hmyzu.

Naučná stezka Tůně u Hajské byla realizována ve spolupráci se společností NET4GAS, generálním partnerem ČSOP, Jihočeským krajem a Městem Strakonice.

